

дної адаптації банківського сектору з метою запобігання ризикам від євроінтеграційного курсу України, а саме:

- підвищення прозорості діяльності банківської системи;
- удосконалення політики управління банківськими ризиками;
- підвищення конкурентоспроможності банківської системи;
- відповідність міжнародним стандартам корпоративного управління;
- забезпечення захисту прав кредиторів і вкладників;
- посилення незалежності Національного банку України;
- запровадження комплексного аналізу фінансового сектору;
- розширення трансграничного співробітництва органів банківського нагляду та посилення структури органів нагляду.

Література:

1. Міжнародні фінанси: Підручник/ За ред. О.І. Рогача. – К.: Либідь. – 2003.
2. Біла С. О. Економічні передумови інтеграції України до ЄС // Держава та регіони. Сер.: Економіка: підприємство. – 2004. – № 2
3. Указ Президента України «Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу» від 05. 07. 2003 р. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=615%2F98>
4. Якуб'як М., Колесніченко Г. та інші. Перспективи економічних відносин між Україною та Європейським Союзом / за ред. Г. Колесніченко. – К.: Центр соціально-економічних досліджень CASE Україна. – 2006.
5. From Transition to Membership in the European Union <http://www.imf.org>

Дехтяр Н.А.
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»
Боярко І.М.
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»
Дейнека О.В.
ст. викладач кафедри фінансів
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»
м. Суми Україна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА: СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ

Економічна ефективність функціонування суб'єктів державного сектору економіки безпосередньо пов'язана із соціальною ефективністю їх діяльності, спрямованої на вирішення цілої низки соціальних проблем.

На нашу думку соціальну ефективність доцільно розглядати як на рівні окремо взятого суб'єкта, так і на загальнодержавному чи регіональному рівнях.

Огляд визначень соціальної ефективності (табл. 1) дозволяє зробити висновок, що більшість авторів розглядає її виключно з позиції загального, здебільше макроекономічного, рівня.

Таблиця 1. Підходи до характеристики соціальної ефективності

Автор	Визначення поняття
С. Мочерний	Відповідність результатів господарської діяльності основним соціальним потребам суспільства
С. Покропивний	Відповідність результатів господарської діяльності основним соціальним потребам і цілям суспільства, інтересам окремої людини
С. Дуба, О. Матіїв	Є виразом задоволення потреб членів суспільства, які є прагненнями підприємства, без яких підприємств не може отримати роботу або прибуток
І. Мовчан	Відображає поліпшення соціальних умов життя людей (покращення умов праці і побуту, поліпшення зовнішнього довкілля, підвищення рівня зайнятості і безпеки життя людей, скорочення тривалості робочого тижня без зменшення заробітної плати, ліквідація важкої фізичної праці тощо).

Складено авторами

Узагальнюючи вищевикладені підходи зазначимо, що на загальному рівні соціальна ефективність є виразом задоволення потреб членів суспільства відповідно до реалізації основних положень соціальної політики держави в сфері забезпечення зайнятості, доходів і соціального захисту громадян.

Оцінкам індивідуального рівня соціальної ефективності приділяється недостатньо уваги. Це, на нашу думку, пов'язано з тим, що в якості соціальної ефективності на рівні окремого суб'єкта державного сектору, як правило, використовується показник відношення соціального ефекту від заходів соціального спрямування до обсягу фінансування цих заходів за рахунок бюджетних коштів, який є може бути віднесено до групи показників бюджетної ефективності. Тому на індивідуальному рівні частіше використовується термін «соціально-економічна ефективність».

Таким чином, соціальна ефективність вимірюється не стільки матеріальними витратами суспільства, скільки змістом і характером ціннісних орієнтирів, інтересів і потреб різних соціальних верств населення та повнотою і якістю їх задоволення.

В свою чергу, при оцінках загальної ефективності державного сектору економіки мова завжди повинна йти про соціально-економічну ефективність, яка формується як вартісна оцінка соціальних ефектів, та економічної ефективності в цілому, а також в розрізі бюджетної та фінансової складової за всією сукупністю суб'єктів даного сегмента з врахуванням комплементарних зв'язків між ефектами.

Виникнення соціально-економічної ефективності пов'язано із тим, що у сучасному суспільстві не можна говорити про кожен із напрямів ефективності, зокрема економічну та соціальну, відокремлено, тому що вся економічна система спрямована на підвищення добробуту в суспільстві за рахунок розвитку суспільного виробництва, а також покращення його соціальної організації на основі досягнення соціальних стандартів життя.

Отже, соціально-економічна ефективність фінансів державного сектору економіки – це відповідність результатів фінансування бюджетних установ основним соціальним потребам і цілям суспільства, яка визначається відношенням вартісної оцінки отриманого соціального ефекту до обсягу фінансових ресурсів, використаних для успішної реалізації поставлених цілей.

Зеленський А.В.
асистент кафедри фінансів і кредиту
Подільського державного аграрно-технічного університету
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Протягом останніх років Україна веде активну діяльність у напрямі поліпшення політичного та економічного співробітництва з Європейським Союзом (ЄС), виявляючи серйозні наміри приєднатись до європейського співтовариства. Підготовка до вступу та членства в ЄС матиме важливі наслідки для сільського господарства та аграрної політики в Україні. Вже нині значна кількість рішень в аграрній політиці України визначаються їхнім використанням в ЄС. Але багато з цих заходів виявилися вкрай неефективними та занадто дорогими в ЄС. Спільна Аграрна Політика (САП) ЄС постійно змінюється, намагається бути конкурентоспроможною на світовій арені без застосування експортних субсидій, зменшує заходи підтримки, що призводять до викривлення торгівлі та все більше наголошує на розвитку сільських територій, захисті навколишнього середовища та продовольчій безпеці [1].

Частка витрат на САП у загальному бюджеті ЄС постійно зменшується. Протягом 2007-2013 рр., загальний бюджет ЄС-27 Єдиної Схеми прямих виплат для Розділу 1 і Розділу 2 нараховує 375 мли євро. При цьому 80 % коштів розподіляється між країнами ЄС-15 і 20 % між 12-ма новими членами. Для багатьох Членів частка від загального бюджету ЄС складає 2 % або менше; проте у деяких державах з більш істотним сільськогосподарським виробництвом пропорція набагато вища: Франція (17 %), Німеччина (13 %), Іспанія (11 %), Великобританія і Польща (8 %), Греція (5 %), Румунія (4 %), Ірландія й Угорщина (3 %) [3].

Повні планові витрати ЄС-27 для Схеми прямих платежів протягом періоду 2007-2013 рр. втричі більші, ніж планові витрати ЄС для другого розділу бюджету. Існує вражаюча різниця між ЄС-15, в якому понад 80 % бюджету витрачається на прямих платежі, і новими членами ЄС-12, де лише 52 % резервується для платежів фермерам. Як наслідок, Розділ 2 більш важливий для нових країн ЄС. Ця різниця має відношення до факту, що нові члени все ще знаходяться у фазі вступного періоду, протягом якого менше ніж 100 % з планової максимальної кількості прямих платежів доступні від бюджету САП [2].